

2019
NEUROLOGIPÄIVÄT

Tiedote

Julkisuuteen to 31.10. klo 19.

Vuoden nuori tutkija, neurologi Filip Scheperjans

Tunnustusta Parkinsonin taudin ja suoliston bakteeriston yhteyksien uraauurtavalle tutkijalle

Neurologian Vuoden nuori tutkija -palkinnon saa neurologian erikoislääkäri, Dr. med. Filip Scheperjans, 38. Hän työskentelee erikoislääkärinä ja tutkijana Hyksin Neurokeskuksessa. Scheperjans saa palkinnon tunnustuksena ansiokkaasta ja innovatiivisesta neurologian alan tutkimustyöstä.

Mikrobisto-suoli-aivo-akselin tutkimus on tällä hetkellä hyvin aktiivista ympäri maailmaa. Neurologian erikoislääkäri Filip Scheperjans on ollut avaamassa tätä uutta tutkimussuuntausta osoittamalla ensimmäistä kertaa Parkinson-potilaiden suoliston poikkeavan bakteeriflooran.

Scheperjans on menestynyt erinomaisesti tutkimusrahoituksen saamisessa ajankohtaiselle tutkimustyölleen mm. Michael J. Foxin Parkinsonin tutkimussäätiöltä, Suomen Akatemialta ja Suomen Lääketieteen Säätiöltä. Hän on verkostoitunut laajasti kansainvälisesti.

- Olen aina ollut neurologian ohella kiinnostunut infektioitaudeista ja mikrobeista ja vähitellen kävi selväksi, että Parkinsonin taudissa suolistossa ei kaikki ole kunnossa. Luettuani Aikakauskirja Duodecimista Helsingin Yliopiston Biotekniikan instituutin DNA-sekvensointi- ja genomiikkalaboratorion johtajan dosentti Petri Auvisen artikkelin suoliston mikrobiston uusista sekvensointimahdollisuuksista, heräsi ajatus menetelmän hyödyntämisestä Parkinsonin taudin tutkimuksessa. Parkinson-potilaiden suolisto-ongelmien syitä ei ollut vielä aiemmin selvitetty.

Mikrobisto-suoli-aivo-akselin tutkimus osoittautui hedelmälliseksi ja tutkimus sai ensiyrityksellään rahoituksen Michael J. Foxin Parkinson-säätiöltä. Kyseessä oli Rapid Response Innovation Award eli riskirahoitus innovatiiviselle hankkeelle, jonka tuloksia tuli raportoida vuoden kuluessa. Scheperjans rekrytoi tutkimukseensa

yhteensä 277 Parkinson-potilasta ja vertailuhenkilöä, joista tutkimusjoukkoon valikoitui 72 potilasta, joiden näytteitä verrattiin samankokoiseen terveiden henkilöiden verrokkijoukkoon. Kun tulokset mikrobiston erilaisuudesta osoittautuivat selviksi, hanke sai Foxin säätiöltä jatkorahoituksen, jonka turvin pystyttiin seuranta tutkimuksella osoittamaan, että suoliston bakteeriston muutokset olivat myös pysyviä ja yhteydessä taudin etenemiseen.

- Onnistuimme todistamaan neurologisten sairauksien ja suoliston mikrobiston yhteyden ensimmäistä kertaa. Vuonna 2014 julkaisemamme tulokset herättivät suurta mielenkiintoa kansainvälisissä tutkijapiireissä ja mediassa. Artikkelit kuuluu edelleen arvostetun *Movement Disorders* -lehden siteeratuimpien artikkelien joukkoon. Sitten tuloksemme on uusittu useissa paikoissa, mutta olimme asialla ensimmäisinä ja saimme siitä hyvän pohjan jatkaa tutkimusta.

Filip Scheperjansille neurologia oli onnistunut erikoisalan ja tutkimuskohteen valinta.

- Aivot ovat mielettömän kiinnostava tutkimuskohde. Ei vain muodollisesti, vaan ne ovat myös toiminnallisesti kaunis järjestelmä hermoverkkoineen. On hienoa ymmärtää edes hieman kuinka ihmisen aivot toimivat. Sen, että myös suolistolla on siinä iso rooli, ymmärsin vasta myöhemmin. Opettajani Düsseldorfin yliopistossa, anatomian professori Karl Zilles oli innostava professori ja erittäin hyvä luennoitsija, joka sytytti monia opiskelijoita tutkimukseen. Hänen tutkimuslaboratoriossaan sain hyvän tutkijakoulutuksen. Aloitin neuroanatomian väitöskirjaani opiskelun ohella, niin kuin Saksassa on tapana. Lääkärinkoulutustani täydensin myös Lontoossa ja New Yorkissa.

Perustutkimus on Scheperjansin mielestä kiinnostavaa ja kaiken pohja, mutta hänen tavoitteenaan on vähintään keskipitkällä tähtäimellä saada tutkimuksesta suoranaista hyötyä neurologisten sairauksien hoitoon.

- Tutkimustulosten kliininen soveltaminen esimerkiksi kaupallistamisen kautta on tärkeä askel kliinisen hyödyn realisoitumiseen. Sitä varten olemme patentoineet bakteeriston koostumuksen analysointimenetelmän. Koska vain tietyllä osalla Parkinsonin tautia sairastavista on muutoksia suoliston mikrobistossa, on tämän alaryhmän tunnistaminen tärkeää. Tavoitteena on kehittää testi, jonka avulla voidaan erottaa ne Parkinson-potilaat, jotka hyötyisivät todennäköisimmin suoliston mikrobistoon kohdistuvista hoidoista.

Kolmen vuoden välein jaettavan nuoren tutkijan palkinnon saajan tulee olla ansioitunut nuori tutkija, Suomen Neurologisen Yhdistyksen jäsen, lääketieteen

tohtorin tutkinnon suorittanut ja palkinnon saadessaan enintään 40 vuotta täyttänyt. SNY:n jäsenet saivat esittää ehdotuksia palkinnon saajaksi ja valinnan teki yhdistyksen hallitus.

Suomen Neurologisen yhdistyksen edustajat luovuttavat palkinnon Scheperjansille Neurologipäivien iltajuhlassa torstaina 31.10.2019 Helsingin Kalastajatorpalla. Vuoden nuori tutkija -palkinto myönnetään neurologiassa toisen kerran.

Filip Scheperjans on yksi Neurologipäivien 2019 alustajista. Hän luennoi perjantaina Kuumat kysymykset -sessiossa aiheesta ”Mikrobisto-suoli-aivo-akseli neurologisissa sairauksissa”.

Filip Scheperjans, s. 1981

- Ylioppilas 1999, Duisburg, Saksa
- Lääkärin tutkinto (Ärztliche Approbation) 2006, Düsseldorfin yliopisto, Saksa
- Dr.med 2008, Düsseldorf. Palkittu ko. yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan parhaana väitöskirjana vuonna 2008.
- Tutkijalääkäri Düsseldorfin yliopiston aivotutkimuskeskuksessa ja neurotieteiden ja lääketieteen tutkimuskeskuksessa Jülichissä Saksassa
- Työskennellyt terveyskeskuslääkärinä Tuusulan terveyskeskuksessa ja erikoistuvana lääkärinä Hyvinkään sairaalassa ja Hyksissä.
- Neurologian erikoislääkäri 2013, Helsingin yliopisto. Sen jälkeen erikoislääkärinä ja apurahatutkijana Hyksin Neurokeskuksessa.
- Euroopan Neurologian Akatemian Uschi Tschabitscher Prize for young Neurologists -palkinto 2014
- Patentit suoliston mikrobiston tutkimusmenetelmään Parkinsonin taudissa Suomessa ja Yhdysvalloissa

Lisätietoja:

- Professori Jukka Peltola, SNY:n puheenjohtaja, puh. 040 196 5006.
- Neurologian erikoislääkäri Filip Scheperjans, sposti: filip.scheperjans(at)hus.fi; puh, 040 7791575.